

KAITSEMINISTEERIUM

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium
Lai 41, 15056 Tallinn
info@agri.ee

Teie: 03.01.2024 nr REM/24-0006/-1K

Meie: 01.02.2024 nr 5-7/24/1-4

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse ja sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu

Austatud minister

Kaitseministeerium on tutvunud Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi edastatud kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse ja sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõuga (edaspidi *eelnõu*). Kaitseministeerium koostööstab eelnõu järgmiste märkustega arvestamisel:

1. Eelnõuga muudetakse kohaliku omavalitsuse korraldamise seaduses (edaspidi KOKS) kohaliku omavalitsuse üksuse (edaspidi KOV) riigikaitseülesannete sätet. Seletuskirja kohaselt tuleks kõik KOV riigikaitseülesanded KOKS-is kehtetuks tunnistada, sest need on ekslikult KOKS-i lisatud ja seega olemuslikult sobimatud. Eelnõu koostajad leiavad soovivat muudatust põhjendades, et nimetatud ülesanded sobivad oma olemuselt koostatavasse tsiviilkriisi ja riigikaitse seadusesse, mistõttu tuleb need KOKS-is kehtetuks tunnistada.

Kaitseministeerium nimetatud seisukohaga nõustuda ei saa ning palub seletuskirja täpsustada. Juhime tähelepanu, et KOV riigikaitseülesanded tuleb lähtuvalt riigikaitse seaduse (edaspidi RiKS) § 43² lõikest 3 määrata seadusega. Selgitame, et RiKS eelnõuga KOV riigikaitseülesannetega seotud sätted lisati KOKS-i põhjusel, et säilitada RiKS-is üksnes riigikaitse planeerimise, sh riigikaitseülesannete osas üldraamid, millest lähtudes täpsustati erinevate juriidiliste isikute ülesandeid vajaduse korral eriseadustes, ja seega KOV osas KOKS-is. Seega ei ole kohane väita, et KOV riigikaitseülesandeid kehtestavad sätted sattusid KOKS-i eksituse tõttu (käesoleva eelnõu seletuskiri lk 30). Lisaks markeerime, et KOV riigikaitseülesanded on jätkuvalt aktuaalsed ja põhjendatud ning peavad igal juhul olema seaduse tasandil sätestatud. Selgitame, et KOV riigikaitseülesanne on KOV põhiülesanne, mida KOV täidab kõrgendatud kaitsevalmiduse, mobilisatsiooni, demobilisatsiooni ning sõjaseisukorra ajal. Kaitseministeerium selgitab, et tsiviilkriisi ja riigikaitse seadus, mille koostamist juhib Riigikantselei, on käesoleval ajal alles eelnõu staadiumis. Kui Regionaal- ja põllumajandusministeerium leiab, et kõnealused sätted KOKS-i olemuslikult ei sobi ja need tuleb viia tsiviilkriisi ja riigikaitse seadusesse, saab vastavad sätted KOKS-is

kehtetuks tunnistada alles siis, kui jõustub seadus, kuhu need sätted üle viiakse. Viimasel juhul aga ei piisa tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduses sätestatavast üldraamist, vaid sellisel juhul tuleb määrata täpsed KOV kriisiaegsed ülesanded ja nende täitmise korraldus.

2. Eelnõu punktiga 18 täiendatakse §-i 6 lõikega 6, mis sisaldab absoluutset nõuet kooskõlastada Vabariigi Valitsuse poolt omavalitsusüksusele määratav erakorraline ja ühekordne riikliku ülesande tunnustega kohustus üleriigilise omavalitsusüksuste liiduga.

Kaitseministeerium leiab, et sõjalise riigikaitse huvides ei ole kohustuslik kooskõlastamine kriisiolukorras või selle ohu korral põhjendatud ega asjakohane. Kehtivas õiguses selline kooskõlastuskohustus puudub. Säte oleks vastuolus ka muudes seadustes sätestatud Vabariigi Valitsuse pädevusega erikordade ajal. Eelnevast tulenevalt palub Kaitseministeerium täiendada KOKS-i §-i 6 lisatavat lõiget 6 lausega: „Kooskõlastamine ei ole vajalik ülesannete määramisel riigikaitse seaduse alusel.“.

3. Eelnõu punktiga 97 täiendatakse KOKS-i §-ga 32¹, millega reguleeritakse KOV üksuses läbiviidavat rahvaküsitlust. Kaitseministeerium teeb ettepaneku lisada eelnõukohasesse sättesse täiendav lõige järgmises sõnastuses: „Rahvaküsitlust ei saa korraldada kohaliku omavalitsuse üksuse riigikaitse ülesannete, samuti riigikaitse seaduse alusel kõrgendatud kaitsevalmiduse, sõjaseisukorra, mobilisatsiooni või demobilisatsiooni ajal pädeva isiku antud korralduse osas ning enne kaitsevalmiduse kõrgendamise otsust või selle väljakuulutamist pädeva isiku antud korralduse osas, kui see on vältimatult vajalik lisaõppekogunemise korraldamiseks või rahvusvahelises sõjalises koostöös osalemiseks.“.

Selgitame, et sarnaselt eelnõus juba esitatud elanike algatusel korraldatava rahvaküsitluse piirangule (seda ei saaks eelnõu järgi korraldada valla või linna eelarve, maksude ja seadusest tulenevate hüvitiste ning avalik-õiguslike tasude, valla või linna ameti- või töökohtadele värbamise, palkade ja muude teenistussuhetega seonduvate ning seadusega mitte kooskõlas olevate küsimuste üle) on erikorra ajal põhjendatud absoluutne, ka volikogu algatusel toimuva, rahvaküsitluse piirang riigikaitse seaduse tõrgeteta täitmise tagamiseks kriisiolukorras või selle vahetu ohu korral.

4. Kaitseministeerium palub täiendada eelnõu punktiga 110 muudetavat KOKS-i § 37 lõike 2 punkti 1 kohustusega kajastada arengukavas ka kohaliku omavalitsuse üksuse riigikaitse ülesannetega seonduvat.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Hanno Pevkur
Minister